
El teatre sabadellenc dels últims 30 anys: professionalització i diversificació

Marc Sabater Casas / marcsabatercasas@gmail.com

Des de 1980 fins avui, el teatre sabadellenc ha evolucionat en dues direccions: la professionalització, amb diferents graus i matisos, i la diversificació. Al llarg de les tres últimes dècades, i en línia amb el que ha passat en un àmbit més general, l'activitat escènica local s'ha tornat més rica, han aparegut nous grups, noves generacions de professionals i nous espais que han augmentat la complexitat del terreny de joc 'tradicional'. I, a l'ombra d'aquestes tendències, s'han registrat fenòmens com la multiplicació de les opcions de formació, una aposta indiscutible pel gènere musical i un paper progressivament més discret del sector públic.

Paraules clau

Companies professionals, formació teatral, teatre amateur, teatre musical, teatre professional

Fotografia 1. Dos actors de nova generació de Sabadell que han triomfat més enllà de la ciutat: Bernat Quintana i Pep Ambròs en una escena de *Vània de la companyia Les Antonietes*. © Les Antonietes

99

Des del 1980 fins avui, és a dir, en el que es podria considerar l'etapa democràtica, l'escena sabadellenca –entesa com els grups que la integren, els professionals que s'hi dediquen, les infraestructures que la faciliten i les polítiques que la potencien– ha seguit una evolució en dues direccions: la professionalització i la diversificació. Certament, es tracta de dos vectors aplicables a escala nacional, en general a tot el sector teatral de Catalunya. En el cas de Sabadell, però, han donat lloc a algunes especificitats, com l'aposta decidida pel teatre musical, i a algunes paradoxes, com un progressiu desinterès de l'Administració pública local en una ciutat que sempre s'ha enorgullit de la seva llarga i irradiant tradició teatral.

Després d'uns anys en els quals semblava que la implicació de l'Ajuntament en el manteniment del muscle teatral local era indispensable, actualment l'escena sabadellenca no només ha aconseguit mantenir la vitalitat, sinó també funcionar amb notables nivells d'autonomia respecte de les Administracions, conservant el teatre com un dels gèneres artístics que defineixen Sabadell i donen especificitat a la marca de la ciutat, no només a escala local, sinó també, per bé que en menor mesura, en el pla de país. Bona mostra d'això és la dificultat per fixar el nombre de companyies que treballen actualment a la ciutat a causa de l'atomització afavorida tant per la professionalització com per la diversificació. Un altre exemple d'aquesta bona salut és que a Sabadell conviuen més d'una

quinzena d'espais escènics, és a dir, recintes en els quals es porta a terme, en major o menor mesura, una programació teatral, en alguns casos, a més, amb producció d'espectacles inclosa.

Un art amb valor per si mateix

Després de dècades en les quals el teatre era concebut, a grans trets, com un excipient ideològic –un suport a través del qual divulgar idees, creences, estats d'opinió o formes de vida, entre altres– en els últims trenta anys, i en paral·lel al desenvolupament del que s'ha anomenat la Societat de l'Oci, el teatre ha anat adquirint un valor per si mateix, ja sigui com a simple forma d'entreteniment, ja sigui com a eina de reflexió sobre l'actualitat i l'essència de l'existència humana, per exemple. L'enfortiment del gènere com a tal, i no només com a plataforma per a altres intencionalitats, ha fet que progressivament l'escena –també la sabadellenca– s'anés desvinculant de les institucions (Església, partits, sindicats...) que li donaven cobertura.

Paral·lelament, l'evolució sociològica i el sorgiment, fins i tot amb un valor econòmic consubstancial, de l'anomenat *sector cultural* han provocat que el teatre deixés de ser considerat com quelcom subsidiari d'una altra activitat, generalment professional i orientada, aquesta sí, a la sustentació econòmica personal o familiar. Dit en altres paraules, mentre que fa unes dècades fer teatre era una afició a cultivar fora d'hores

de feina, al llarg dels últims anys s'ha convertit en una opció vital i professional que, a la vegada, ha impulsat un canvi en la concepció de les companyies, grups i productores assentades a la ciutat a l'hora de presentar el que, en molts casos, han passat a ser considerats com a productes culturals, amb tot el que això implica.

El teatre sabadellenc, en definitiva, s'ha professionalitzat en un procés intens i complex que cal circumscriure i matisar perquè no significa, en absolut, que la pràctica teatral local vagi, o hagi d'anar en un futur vinculada a una contraprestació econòmica que permeti la sustentació de les persones que s'hi dediquen. A un nivell bàsic, el procés de professionalització ha comportat, això sí, el sorgiment constant de nous professionals del món de l'escena que l'han convertit en la seva, valgui la redundància, professió. Això s'ha traduït en una nova generació d'actors, alguns dels quals acumulen ja una considerable trajectòria més enllà de la ciutat: Mercè Martínez, Marc Rius, Jaume García, Pep Ambròs, Bernat Quintana, Carlota Olcina, Mariona Ribas, Òscar Castellví o Marc Balaguer en serien bons exemples.

Però la professionalització no s'ha de buscar només en aquest àmbit, sinó també en el camp tècnic, amb noms com la caracteritzadora i figurinista Núria Lluell; l'il·luminador Jordi Berch, o el Taller d'Escenografia Artilugi, entre altres. I encara més, perquè en aquests anys Sabadell ha vist néixer també companyies professionals com Las Calígulas, sorgida a redós de Tram Escola d'Art Dramàtic; Il·lús Teatre, creada per Jordi Fité, vinculat a la Joventut de la Faràndula i al Teatre del Sol; al Galliner, ideada per un grup de farandulers (Albert González, Marc Rius, Òscar Castellví i Xavi Salabert) precisament amb intenció *professionalitzadora*, o, més recentment, la companyia Estrena Morena, impulsada per actors i actrius relacionats amb Il·lús (Carles Prats, Jep Barceló i Marta Tricuera), entre d'altres. En tots els casos, l'apel·latiu professional s'ha d'entendre en el sentit modern del terme, sobretot en tractar-se del sector cultural: són companyies que apliquen pautes professionals en la producció dels seus espectacles (per exemple remunerant els seus actors) i treballen, majoritàriament, amb intèrprets, creatius i tècnics que tenen el teatre com a activitat laboral principal i habitual.

Però la professionalització de què ha estat objecte l'escena sabadellenca en l'etapa contemporània es

Fotografia 2. *Companyia estrena Morena, amb Marta Tricuera, Jep Barceló i Carles Prats.* Fotografia extreta de: <<http://www.radiosabadell.fm>> © Companyia Estrena Morena.

deixa notar també, i considerablement, en les grans formacions del panorama local. Grups com el Teatre del Sol o la Joventut de la Faràndula continuen nodrint-se d'actors no professionals –abans anomenats *amateurs*– i les seves recaptacions no serveixen, en línies generals, per remunerar els seus integrants. Formalment, doncs, continuen sent grups d'aficionats, però el cert és que en molts casos han professionalitzat àrees de la seva activitat, especialment pel que fa a l'àmbit tècnic, la producció o la comunicació. En alguns casos, a més, incorporen a les seves produccions, de forma puntual, intèrprets que sí que perceben una contraprestació econòmica.

Finalment, la professionalització es deixa notar també en la pàtina que tenen les produccions teatrals locals, orientades cada cop més a satisfer les expectatives del públic més que a altres qüestions que, en un passat no gaire remot, van provocar tensions en algunes entitats entre els partidaris del fet teatral i els defensors de l'element social. Sembla que, transcorregut el temps, moltes formacions han aconseguit un sa equilibri entre aquests dos extrems de forma que, sense deixar de ser grups amb finalitats socials, mantenen al mateix pla la recerca de la qualitat artística.

Aquesta pàtina professional ha fet que algunes de les propostes del teatre sabadellenc conquerissin espais on fins fa ben poc semblava impossible accedir, entre els quals-, i de forma molt clara, la sempre com-

plicada cartellera barcelonina. I així, per exemple, el Teatre del Sol va arribar a presentar *La bona persona del Sezuan*, de Bertold Brecht, al Teatre Nacional de Catalunya (Sala Tallers, juny de 2001); la Joventut de la Faràndula va bocabadar els espectadors de Barcelona amb el musical *La Blancaneu i els set nans*, que va fer temporada en dues ocasions (2012 i 2014) al Teatre Poliorama dins el cicle *Viu el Teatre*, inicialment reservat a companyies professionals; i el Teatre Sant Vicenç va experimentar un èxit sense precedents amb *Els tres porquets, uneix-te a l'aventura*, presentat en quatre ocasions, el maig de 2013, al Teatre Victòria, del Paral·lel barceloní.

L'auge de la formació

Una de les conseqüències i a la vegada una de les causes d'aquest procés de professionalització del teatre que es fa a Sabadell ha estat el sorgiment de nombroses escoles de formació d'actors, que indubtablement han impulsat una pedrera de nous intèrprets, molts dels quals han fet de l'escena el seu *modus vivendi*. El paper pioner en aquest àmbit cal atribuir-lo als tallers de teatre de la Joventut de la Faràndula, el Teatre Sant Vicenç i la Societat Coral Recreativa El Ciervo.

De la mà d'Anna Fité i Maria Antònia Vidal, els farandulers van crear, l'any 1979, la seva escola de teatre, que, 35 anys després, té 150 alumnes de 6 a 13 anys repartits en una quinzena de grups. Al cap d'una dècada, el 1989, naixia el Taller de Teatre del Centre Sant Vicenç, que ha articulat en bona mesura l'activitat d'aquesta formació. La idea que al seu dia van materialitzar Montse Martínez, Pere Ros, Francesc Rocamora i Antoni Garcia per canalitzar tota l'energia teatral que havia suposat l'estrena del musical *Oliver, el noi de l'orfenat* s'ha convertit, transcorregut un quart de segle, en una plataforma en la qual més d'una cinquantena de monitors i *premonitors* atenen més de dos centenars de nois i noies, molts dels quals participen en les produccions de l'elenc creuatenc. Al barri de Gràcia, d'altra banda, el Teatre El Ciervo manté una cinquantena d'alumnes a la seva escola teatral, creada fa 30 anys pels fills dels actors per entretenir-se mentre els pares assajaven. Actualment hi ha dos grups, un d'infantil (de 6 a 12 anys) i un de juvenil (de 13 a 18).

A aquest panorama cal sumar-hi l'experiència que va representar –i, sobretot, el camí que va obrir– Tram Escola d'Art Dramàtic, impulsada per Elvira Cañero, Susagna Navó i Júlia Lora. Aquestes tres actrius van

101

Fotografia 3. Una escena de Charlie i la fantàstica fàbrica de xocolata, la versió musical del conte de Roald Dahl estrenada pel Teatre Sant Vicenç el febrer de 2015 i que va convertir-se en un autèntic èxit de públic. © Petit Sabadell

Fotografia 4. Els Pastorets continuen sent una gran tradició a la cartellera sabadellenca. Tant els de la Joventut de la Faràndula (a la foto) com els del Centre Sant Vicenç congreguen milers d'espectadors cada Nadal © David Bisbal

crear el 1991, en una casa del carrer de Sant Joan, al Centre, el primer espai professional d'ensenyaments escènics a Sabadell. Amb el temps van dotar-lo d'una petita sala d'exhibició i no és agosarat afirmar que, a l'ombra de Tram, va començar, en bona mesura tant l'afany professionalitzador de l'escena local com, sobretot, la seva diversificació. Al voltant de Tram van sorgir multitud d'actors i companyies que van cultivar-se a base de petites produccions, sovint unipersonals, al marge de les grans estructures locals de tota la vida, cosa que va comportar una considerable renovació de fons i de forma de l'escena autòctona i va transcendir l'existència mateix de Tram, clausura el 1996.

La tradició de Sabadell en l'àmbit de la formació teatral s'ha consolidat amb multitud d'altres experiències, des del Taller de Teatre Miguel Hernández –que l'escriptor i dramaturg Jordi Voltas va muntar a la sala homònima de la ronda de la Roureda

(1998-1999), al nord de la ciutat– fins a projectes més recents com Pànic Escènic, una escola de teatre que entronca, en filosofia, amb Tram i que impulsen Núria Lluell i la il·lustradora Elisabeth Romeu. El projecte va néixer l'estiu de 2014, adreçat en un primer terme al públic infantil i combinant la formació teatral amb l'artística.

Menció a part mereixen tres tallers de teatre especialitzats. Es tracta d'Escènics, creat per Irene Garrido; el Taller de Teatre Musical (TTMU), de Marc Serra, i Off Sabadell, a càrrec de Ferran Guiu. Són tres escoles que evidencien una altra de les grans apostes dels escenaris sabadellencs els últims anys: el musical. Aquest gènere sembla haver-se instal·lat amb gran comoditat a les taules locals, per bé que és difícil situar-ne l'origen. Probablement, l'auge d'aquesta disciplina sigui conseqüència, en bona mesura, de l'estrena de *Working*, el desembre de l'any 2000 al Teatre del Sol, amb un repartiment en el qual hi inter-

103

Fotografia 5. L'espectacle *Total*, res, d'Il·lús Teatre, una formació que s'ha fet un lloc important al panorama teatral local de la mà del seu creador, Jordi Fité © Ets i Uts Comunicació

venien molts dels que, posteriorment, han expandit el musical en altres grups i produccions.

Working va ser, per dir-ho gràficament, la llavor en un substrat adobat per exitoses produccions històriques del Teatre Sant Vicenç (*Oliver, el noi de l'orfenat* en seria la més paradigmàtica) i de la Joventut de la Faràndula (*El món del màgic d'Oz*, entre moltes altres). En qualsevol cas, és indiscutible que el gènere s'ha convertit en predominant a la cartellera local, si no quantitativament (en nombre de produccions) sí qualitativament, és a dir, en la seva capacitat de convocatòria entre els espectadors. En aquest context, de la mà de Ramon Ribalta, el Teatre del Sol ha reforçat els últims anys el seu perfil de productora de musicals d'èxit amb una trajectòria en la qual sobresurten dos títols: *Joseph i l'increïble abric en Technicolor* (estrenat l'any 2006 a la sala del carrer del Sol), que és, de moment, l'única obra completa d'Andrew Lloyd Webber produïda i exhibida a Catalunya i en català; i, sobretot, *Fama*, de

David de Silva, que la formació de Ribalta va estrenar a Sabadell (març del 2003) i que, posteriorment, va professionalitzar completament per exhibir-la al Teatre Tívoli de Barcelona i per fer dues temporades, en versió castellana, a la cartellera de Madrid.

També la Joventut de la Faràndula ha convertit el musical en un dels eixos principals de la seva activitat, en aquest cas amb un producte de producció radicalment pròpia que ha donat uns resultats excel·lents a la formació: el musical familiar de gran format. En els últims anys els farandulers s'han confirmat com un dels pocs grups, locals o no, capaços d'omplir el Teatre La Faràndula en diverses ocasions convertint en musicals contes clàssics com *La Ventafocs*, *La Blancaneu*, *Pinotxo* o *La volta al món del 80 dies*, entre d'altres. L'històric conjunt sabadellenc ha trobat en el musical familiar de gran format la seva marca principal i una especificitat que el consolida com a cas únic a Catalunya i l'Estat espanyol.

I el Teatre Sant Vicenç s'ha posicionat com el tercer gran productor de musicals de la ciutat, un gènere que no és aliè a la seva història, però que li ha donat alguns dels èxits més evidents de la seva trajectòria recent. A part del ja mencionat *Els tres porquets*, no es pot obviar un esclatant darrer èxit, signat pel mateix equip, dirigit per Magda Palau i Albert Gorina. Es tracta de *Charlie i la fantàstica fàbrica de xocolata*, una producció estrenada el març de 2015 que va exhaurir completament les localitats de les deu funcions previstes inicialment l'endemà de l'estrena.

A l'hora d'abordar el dinamisme del musical a Sabadell no es poden obviar ni el proselitisme que Carles de la Rosa ha fet des del taller de teatre musical de l'Institut Ferran Casablanca ni, naturalment, la feina realitzada per algunes escoles de dansa de la ciutat, especialment Bots Dansa i Ritme. Tant l'una com l'altra han esdevingut autèntics nuclis de connexió entre els mons del teatre i la dansa locals, han format multitud d'actors, cantants i ballarins i han convertit les respectives responsables, Montse Argemí i Cristina Allande, en les coreògrafes per excel·lència de l'escena local.

A tot plegat una conclusió clara: és per mitjà dels musicals, en totes les seves varietats, que el teatre sabadellenc ha aconseguit una major projecció externa en els últims anys i ha creat una nova generació d'actors, cantants, músics i compositors que, en alguns casos, ja han començat a treballar a major escala. N'és un exemple paradigmàtic el musical *Cop de Rock*, que Dagoll Dagom va coproduir amb dues empreses sabadellenques: Ritme Dansa i Ten Produccions, propietat dels germans Toni i Xasqui Ten, vinculats al Teatre Sant Vicenç. La producció, que es va explotar durant tota una temporada al Teatre Victòria de Barcelona, no només va ser una idea sabadellenca, sinó que es va produir i assajar a la ciutat.

Un panorama més complex

La dinàmica professionalitzadora i la creació de plataformes de formació s'han traduït, en els últims trenta anys, en una diversificació del teatre sabadellenc, que ha deixat de concentrar-se en uns pocs grans grups de molta tradició per repartir-se en multitud de companyies, algunes de les quals, com ja hem vist, amb una orientació clarament professional.

En bona mesura, i sobretot en una primera fase, aquest fenomen es va produir, es podria dir, per mitosis. Les primeres formacions que es van desmarcar dels conjunts predominants van néixer, precisament, en el si d'aquests conjunts per iniciar un procés que, amb els anys, ha portat a la pràctica desaparició dels compartiments estancs que eren els grups teatrals de Sabadell "de tota la vida". Actualment, les fronteres entre les formacions han desaparegut completament i la cooperació ha substituït completament la competència, potser més folklòrica que altra cosa, que havia regnat en el passat. I, així, s'ha convertit en un fet habitual –i sa– que un actor o actriu participi en produccions de diferents formacions o, fins i tot, pertanyi a diferents grups.

La sublimació d'aquesta nova etapa és la creació de l'anomenada Sabadell Teatre Associació, una agrupació que reuneix les cinc formacions de la ciutat que disposen d'escenari propi o habitual per tal de col·laborar a l'hora de promocionar els espectacles o, per exemple, cedir-se material tècnic. La STA va néixer el novembre de 2013 impulsada per Manel Camps, aleshores president del Teatre Sant Vicenç, amb els auspicis de l'Ajuntament de Sabadell.

Amb el benentès que l'aparició del Teatre del Sol (1988) no seria un exponent d'aquesta diversificació, sinó més aviat de l'evolució d'estructures teatrals preexistents, l'atomització i la divisió de l'escena local actual podria buscar-se, també, a Tram Expressió. Aquesta escola va servir, durant els anys 90, com a catalitzador d'actors, actrius i creatius que, aliens al circuit tradicional, van decidir establir-se pel seu compte per produir i explotar els seus espectacles. I així, per exemple, va néixer Las Caligulas, una formació creada per Miquel Crespi, aleshores membre de La Cubana, i que es va estrenar amb un espectacle, titulat *Mini-mítin Chiquena Pomposa*, que va esdevenir un autèntic revulsiu.

I, a partir d'aquí, el teatre sabadellenc va entrar en un procés de complexitat creixent, que fa, a hores d'ara, impossible de recopilar les companyies existents no solament per la seva proliferació, sinó també perquè, en molts casos, es tracta de formacions efímeres o de presència poc constant a la cartellera local.

Entre les que han aconseguit una major consolidació hi ha, per exemple, Il·lús Teatre, creada per Jordi Fité el 1996 i que s'ha acabat especialitzant en el gè-

105

Fotografia 6. Ramon Ribalta, Salvador Fité, Sònia Prats, Pepita Alguersuari, Rosa M. Aymamí, Josep Barceló, Sebastià Sellent, Miquel Serra, Miquel Alguersuari, Josep Seguí, Ramon Avellaneda, Josep Pont, Lluís Saus i Fanny Bulló preparant la inauguració del Teatre del Sol amb l'obra de Pirandello Enric IV, l'octubre de 1988. (Arxiu del Diari de Sabadell).

neres del cabaret literari. Ofereix un espectacle anual a l'Espai Àgora de Sol i Padrís, que ha sabut convertir en una autèntica tradició del Nadal a Sabadell i gaudeix d'un nombre creixent d'espectadors. El lúls va néixer com un projecte personal de Fité després d'abandonar el Teatre del Sol i amb un gruix d'actors procedents d'aquesta companyia. Un procés paral·lel al seguit per Scena Grup de Teatre, sorgit de les files de la Societat Coral Recreativa El Ciervo i que va aconseguir èxits considerables amb un repertori eclèctic que va explo-

tar, sobretot, en concursos de teatre amateur arreu de Catalunya. Sense ànim d'exhaustivitat, altres exemples d'aquesta diversificació serien la companyia La Crem de la Crem (dirigida per Júlia Lora), Famdetu Teatre (guanyadora del premi de votació popular de la 10a Mostra de Teatre de Barcelona amb *Diumenge Tarda*, d'Albert Plans) o la companyia Estrena Morena, que es va presentar el 2014 amb *No és tan fàcil*, de Paco Mir, i ha realitzat, recentment, una temporada de cinc setmanes al Jove Teatre Regina de Barcelona.

Un mapa teatral complet

Tot aquest procés no s'entendria sense tenir en compte la reconversió del mapa d'equipaments escènics de què ha estat objecte la ciutat de Sabadell en els darrers trenta anys. Una reconversió que ha inclòs des de la supressió o enderrocament de recintes històrics fins a l'habilitació i obertura de nous espais en els quals desenvolupar activitats teatrals, alguns dels quals no pensats inicialment amb aquesta finalitat i destinats a un públic molt minoritari i/o especialitzat. En aquest àmbit hi ha jugat un paper important, certament, l'Ajuntament de Sabadell restaurant, rehabilitant o reconvertint espais, però també les mateixes entitats teatrals i altres institucions. Avui, Sabadell disposa de divuit espais escènics, la majoria dels quals dedicats al teatre i amb una programació més o menys regular.

Pel que fa als nous grans equipaments, al llarg d'aquestes tres dècades, podria dir-se que, en certa forma, i deixant de banda consideracions patrimonials, la ciutat ha substituït la pèrdua d'espais com l'Euterpe, el Cervantes, els Campos i tants d'altres. Ho ha fet, essencialment, amb la recuperació del Teatre Principal, que, després d'un intens procés de rehabilitació, es va reobrir el 2004 i s'ha convertit en el principal, valgui novament la redundància, escenari local eclipsant el Teatre La Faràndula, un recinte difícil, atès el seu aforament i que ha quedat pràcticament reduït a les funcions que hi organitzen la Joventut de la Faràndula, l'Associació d'Amics de l'Òpera de Sabadell i l'Orquestra Simfònica del Vallès. La Faràndula també ha estat objecte de dues intenses rehabilitacions, la primera de les quals, el 1986, va tenir caràcter d'urgència després que durant una representació se sentís un cruït sospitós al fals sostre de la platea. Aquella primera rehabilitació va incloure essencialment els espais reservats al públic, mentre que la segona, executada l'any 2002, va suposar la renovació de la caixa escènica i una modernització general de tot el teatre.

L'Administració local ha jugat també un paper important en l'àmbit de la creació per mitjà del Centre de Creació i Producció Escèniques Ca l'Estruch, a la Creu Alta. Aquesta antiga fàbrica tèxtil es va convertir, el 1995, en un centre de producció amb sales

i cubs d'assaig, dos tallers d'escenografia i una sala d'exhibició, inaugurada posteriorment. L'Estruch ha esdevingut un recinte indispensable per a les entitats teatrals de la ciutat, que hi han traslladat els assajos de les seves produccions i les sessions dels seus tallers de teatre. També ha estat un dinamitzador en el camp de la dansa, gràcies a la residència que hi efectuen companyies de cert renom i ha fet una aposta important en el camp dels nous llenguatges escènics (*performances*, instal·lacions, multimèdia...). Però, transcorregut el temps, els seus resultats disten molt dels anunciats al principi i l'equipament no és, ni de bon tros, la referència a escala nacional que podria ser i, més enllà de solucionar un problema pràctic per als grups locals, té camp per córrer, encara, per esdevenir el gran aglutinador i viver de l'escena sabadellenca.

Aquesta fuga de potencialitat es podria aplicar, també, a LaSala Teatre, un centre de creació i producció d'espectacles familiars obert a l'antiga sala Miguel Hernández l'any 2006. Es tracta d'un equipament pràcticament únic a Catalunya i que realitza una intensa labor a l'hora de promocionar el teatre entre els escolars de la ciutat i la comarca i facilitar la creació de muntatges a través de la residència de companyies, a més d'organitzar un festival, *El Més Petit de Tots*, que s'ha irradiat des de Sabadell a una desena de teatres catalans. LaSala s'ha convertit en una referència indiscutible del sector, però no ha sabut traslladar la seva importància i la seva especificitat al conjunt de la ciutadania i continua sent un gran desconegut malgrat la ingent feina que s'hi realitza.

Els grups de teatre de Sabadell també han pres carta en el tema dels equipaments. El Teatre del Sol, per exemple, ha completat la seva Sala Gran amb un nou espai, la Sala Petita, dedicat als espectacles de proximitat i inaugurat el 2007. El Teatre Sant Vicenç ha desenvolupat un intens procés de posada al dia. I a aquests espais més tradicionals s'hi han sumat altres recintes que, amb pocs temps, han aconseguit fer-se un lloc a la cartellera local. És el cas, per exemple, del Teatre La Bàscula, impulsat –i construït– per Carles Tricuera i que acull les produccions del Grup de Teatre Tatxa, vinculat al Col·legi Bertran. Arribats a aquest punt cal citar, també, l'Alternativa Teatre, una sala ubicada a la Zona Hermètica i oberta a les produccions de grups novells impulsada per Jordi Silvestre com un projecte

molt personal. I no seria just oblidar el Teatre Arlequí, obert al centre de la ciutat sota la responsabilitat de l'actor i acròbata Raül Grau i dedicat, completament, a la producció i exhibició d'espectacles de titelles.

El mapa es completa amb espais ja emblemàtics, com el Teatre El Ciervo del barri de Gràcia; l'Espai Àgora, que ha estat un altre pol de dinamització intensa de l'escena local, per tal com ha encabit multitud de formacions de tots els estils; o l'Espai Foc, creat i gestionat per Francesc Ventura. L'Espai Cultura Sabadell, propietat actualment per la Fundació Antiga Caixa Sabadell 1859 i l'auditori de l'Acadèmia de Belles Arts continuen oferint espectacles teatrals, per bé que de forma menys intensa. La Cava Urpí, al soterrani de l'hotel homònim; i la Bodega Coca, on s'hi desenvolupen funcions de microteatre constitueixen les últimes incorporacions a un mapa teatral sabadellenc que dona mostres d'una gran vitalitat i d'enormes dosis de tenacitat per part dels seus responsables.

La paradoxa de l'Administració

Aquest dinamisme escènic sabadellenc ha estat encaixat i incorporat, de forma diferent al llarg del temps, per l'Administració local. Si bé en l'àmbit dels equipaments el paper de l'Ajuntament de Sabadell ha estat majoritàriament proactiu i ha acomplert els seus objectius, amb excepcions sonades com en tot allò relatiu al frustrat projecte de la Ciutat de la Música, en la relació amb els grups l'actuació municipal ha passat, com és lògic, per fases diferents, des de l'intervencionisme sovint polèmic dels primers anys de la Democràcia fins a l'actual cohabitació, respectuosa però no exempta de petites polèmiques pel tracte que reben algunes formacions en la majoria de casos per qüestions administratives (taxes, tràmits, horaris laborals...) que impedeixen l'aprofitament dels recursos escènics i artístics municipals.

Així les coses, el paper més discutible de l'Ajuntament de Sabadell en matèria teatral es situa en dos aspectes: la seva intervenció en la producció i la programació artística pública. Com a productora d'espectacles, l'Administració local no ha estat mai especialment activa i ha circumscrit el seu paper a la cessió d'espais amb fórmules com la coproducció o les residències. La llarga tradició teatral de la ciutat

i el seu dinamisme en aquest camp no s'han traduït en una producció pública d'espectacles, com sí que ha succeït en d'altres ciutats similars amb exemples com, darrerament, la creació de l'associació Teatres Amics, constituïda per sis teatres municipals decidits a produir espectacles conjuntament tant per al consum propi com per a la seva explotació en d'altres ciutats, inclosa Barcelona.

En el camp de la programació, el paper municipal ha evolucionat de més a menys, sense cap mena de dubtes afectat per la disminució dels recursos econòmics dels les Administracions locals en general, però agreujat, en el cas de Sabadell, pel poc encert a l'hora de trobar fórmules per programar els teatres municipals i un conjunt de circumstàncies parateatrals —una quantitat considerable de traves administratives i logístiques, per resumir-ho—, que han convertit la programació teatral pública sabadellenca en pràcticament irrisòria. En un context en què les sales públiques semblen haver-se adonat del valor que té el teatre en termes socials o econòmics, la desídia de l'Administració ha fet actualment que, en una ciutat que s'enorgulleix —i amb raó— del seu dinamisme escènic, la programació pública d'espectacles estigui sota mínims i que, en moltes ocasions, anar al teatre no passi de ser un simple tràmit sense cap valor social afegit. ●